

15. 4. 2014

B7-0431/2014

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu

o ruském nátlaku na země Východního partnerství a zejména destabilizaci východní Ukrajiny
(2014/2699(RSP))

**Helmut Scholz, Marisa Matias, Patrick Le Hyaric, Jiří Maštálka,
Věra Flasarová**
za skupinu GUE/NGL

Usnesení Evropského parlamentu o ruském nátlaku na země Východního partnerství a zejména destabilizaci východní Ukrajiny (2014/2699(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v důsledku nedávno obnoveného geopolitického soupeření mezi Ruskem a EU, USA a NATO se země východního sousedství EU octly v obtížné situaci, kdy si musí vybrat mezi jednou nebo druhou stranou; vzhledem k tomu, že zmrazené konflikty v regionu nebyly kvůli tomuto geopolitickému soupeření řešeny;
- B. vzhledem k tomu, že navzdory ročním jednáním o dohodě o partnerství a spolupráci na různých evropských a mezinárodních fórech Ruská federace, EU a její členské státy a USA nedokázaly překonat své rozdílné postoje, pokud jde o mezinárodní problémy, politické a ekonomické perspektivy nebo demokracii a politické, sociální a lidskoprávní otázky; vzhledem k tomu, že v důsledku těchto neúspěšných politik jsou nyní občané EU, Ruské federace, zemí východního a jižního sousedství, jakož i USA zataženi do další nebezpečné eskalace politického a vojenského napětí mezi Ruskem a EU, NATO a USA;
- C. vzhledem k tomu, že přísné dodržování Charty Organizace spojených národů a jiných nástrojů mezinárodního práva všemi stranami a dialog jsou jedinou cestou, jak řešit vážné problémy ve vztazích mezi Ruskem, sousedními zeměmi, EU a jejími členskými státy a USA;
- D. vzhledem k tomu, že politické změny následující po 22. únoru 2014 v Kyjevě nevedly ke změně politiky; vzhledem k tomu, že sociálně-ekonomické požadavky hnutí Majdan byly nahrazeny neoliberální agendou nové vlády; vzhledem k tomu, že v oficiálním programu kroků vlády předloženém parlamentu se uvádí, že jsou zapotřebí „nepopulární rozhodnutí“ ohledně cen a cel a že vláda je připravena přijmout všechny podmínky týkající se úvěru od Mezinárodního měnového fondu, včetně snížení dotací do životně důležitých energetických zdrojů, zaměstnanosti ve veřejném sektoru, důchodů ve veřejném sektoru a výrazného omezení sociálního zabezpečení;
- E. vzhledem k tomu, že vztahy mezi státem a společností na Ukrajině jsou velmi slabé; vzhledem k tomu, že v posledních dvaceti letech se mezi podniky a politiky na Ukrajině vyvinul systém výměny postů (tzv. otočné dveře); vzhledem k tomu, že obchodníci s ropou a plynem se stali ministry nebo řediteli významných ukrajinských institucí; vzhledem k tomu, že tento politický systém je jednou z hlavních příčin současné politické krize na Ukrajině; vzhledem k tomu, že hlavní státní a demokratické instituce – parlament, soudnictví a výkonná složka vlády – neplní své základní funkce řádného zastupování, obrany a správy zájmů ukrajinské společnosti;
- F. vzhledem k tomu, že protesty na Majdanu začaly jako proevropské demonstrace, ale

později se více zaměřily na vnitropolitické problémy – korupci, hospodářskou krizi, nedůvěru v politiku a rozčarování z politického systému na Ukrajině; vzhledem k tomu, že na druhou stranu ukrajinští oligarchové, kteří byli v opozici vůči politice prezidenta Janukovyče, využili tyto protesty pro své vlastní zájmy; vzhledem k tomu, že ukrajinští oligarchové založili, vlastní a financují mediální koncerny a nevládní organizace, jako je například Hromadske.tv, televizní stanice Kanál 5 a nevládní organizace Centrum UA, kterou založil Oleh Rybačuk a která silně ovlivnila vývoj na Majdanu; vzhledem k tomu, že protesty byly financovány zahraničními aktéry, americkými magnáty – jako například Soros a Omidyar – a zahraničními nadacemi, jako je Národní nadace pro podporu demokracie; vzhledem k tomu, že zahraniční dary také pocházely od státních subjektů, včetně nizozemského velvyslanectví; vzhledem k tomu, že tyto skutečnosti ukazují, že protesty na Majdanu nebyly pouze výrazem protestu občanů proti státní politice a situaci v zemi;

- G. vzhledem k tomu, že míra zastoupení extrémistických pravicových nacionalistických a xenofobních stran v nové ukrajinské vládě vyvolává značné znepokojení; vzhledem k tomu, že xenofobní strana Svoboda ovládá funkce místopředsedy vlády, ministrů obrany, životního prostředí a zemědělství a úřad generálního prokurátora a vede Národní bezpečnostní a obrannou radu;
- H. vzhledem k tomu, že nová vláda nedokázala vyšetřit tragické události na Majdanu transparentním způsobem; vzhledem k tomu, že stále není jasné, kdo byli vrazi na Majdanu;
- I. vzhledem k tomu, že nová bezpečnostní rada se rozhodla zahájit „rozsáhlou protiteroristickou operaci“ proti protestujícím ve východních částech Ukrajiny; vzhledem k tomu, že protesty jsou popisovány jako „ruská agrese“ vůči Ukrajině; vzhledem k tomu, že reakce na nové vlády na protesty připomíná reakci bývalé vlády na protesty na Majdanu;
- J. vzhledem k tomu, že nová vláda nedokáže kontrolovat extremistické pravicové polovojenské skupiny; vzhledem k tomu, že se zejména a stále častěji poslanci ukrajinského parlamentu a členové jiných demokratických orgánů, kteří jsou členy Komunistické strany Ukrajiny, stávají obětí pravicových útoků, při nichž jsou vydírání, zavražďování a jejich majetek je zabaven nebo zničen; vzhledem k tomu, že ústředí Komunistické strany Ukrajiny v Kyjevě, které je v jejím vlastnictví, stejně jako majetek a osobní věci zaměstnanců, kteří pracovali v budově, byly zabaveny a budova byla zapálena; vzhledem k tomu, že mnoho kanceláří komunistické strany ve všech ukrajinských regionech bylo napadeno a zničeno; vzhledem k tomu, že dokonce parlamentní politické diskuse vyústily do násilných útoků proti opozici;
- K. vzhledem k tomu, že Ukrajina byla jedním z hlavních bojišť druhé světové války a miliony obyvatel Ukrajiny se staly obětí této války; vzhledem k tomu, že nacionalistické skupiny zničily stovky památníků připomínajících tuto tragickou kapitolu ukrajinských dějin;
- L. vzhledem k tomu, že všeobecná chudoba zůstává jedním z nejpálčivějších sociálně-ekonomických problémů na Ukrajině; vzhledem k tomu, že podle nedávné zprávy OSN dosahuje míra chudoby na Ukrajině nyní přibližně 25 %, přičemž 11 milionů lidí

vydělává méně, než stanovují místní sociální normy;

- M. vzhledem k tomu, že pokračující politická a hospodářská krize povede podle odhadů Světové banky k poklesu reálného HDP o 3 %, zapříčiněnému propadem spotřeby i fixních investic a inflací; vzhledem k tomu, že tato krize má závažný dopad na nejzranitelnější skupiny ukrajinské společnosti; vzhledem k tomu, že nedávná rozhodnutí nové vlády v oblasti energetiky, zaměstnanosti ve veřejném sektoru a sociálního zabezpečení budou dále zhoršovat situaci a mohla by vést k dalšímu finančnímu zatížení občanů ve výši přibližně 10 % průměrného příjmu;
- N. vzhledem k tomu, že Ukrajina je velmi centralizovanou zemí; vzhledem k tomu, že podle nedávné zprávy OECD jsou rozdíly mezi jednotlivými regiony podle standardů OECD velké a stále rostou; vzhledem k tomu, že se v letech 2000–2010 index lidského rozvoje ve většině ukrajinských regionů zhoršil a pouze 12 % obyvatel žilo v regionech, v nichž se zlepšil; vzhledem k tomu, že regionální vlády jsou obvykle silně závislé na převodech finančních prostředků z centra, přičemž jejich přidělování považují za nepředvídatelné a netransparentní; vzhledem k tomu, že existují důkazy o podstatných rozdílech v dostupnosti základních služeb, zejména v oblasti vzdělávání; vzhledem k tomu, že závažná korupce na všech úrovních má své kořeny v tomto systému centrální distribuce a závislosti na úřadech v Kyjevě; vzhledem k tomu, že nová vláda nikdy nevyjádřila úmysl tuto situaci změnit;
- O. vzhledem k tomu, že v průběhu posledních dvou desetiletí respektovala ukrajinská společnost etnickou a jazykovou rozmanitost, ale současná politická, hospodářská a sociální krize na Ukrajině vyvolala nebezpečný proces vytváření etnického a jazykového rozdělení v zemi; vzhledem k tomu, že Rusko i EU vydatně přispívají k tomuto rozdělení tím, že podporují různé části ukrajinské společnosti;
- P. vzhledem k tomu, že Rusko uskutečnilo v posledních měsících několik vojenských cvičení v blízkosti ukrajinských hranic, včetně v Podněstří; vzhledem k tomu, že v současné době existují důkazy o koncentraci ruských vojsk podél hranice s Ukrajinou;
- Q. vzhledem k tomu, že sousední země velmi znepokojuje ruská vojenská doktrína, podle níž „Ruská federace pokládá za legitimní použití ozbrojených sil a dalších jednotek pro [...] zajištění ochrany svých občanů za hranicemi Ruské federace v souladu s obecně uznávanými zásadami a normami mezinárodního práva a s mezinárodními smlouvami Ruské federace“¹;
- R. vzhledem k tomu, že NATO jedná podle logiky vojenského střetu s Ruskem a v rozporu s mezinárodními dohodami využívá současné situace k posílení své přítomnosti v bezprostředním sousedství Ruska; vzhledem k tomu, že v polském a rumunském vzdušném prostoru hlídají letadla včasného varování a kontroly (AWACS) NATO a že se zdvojnásobil počet bojových letadel, která mají v rámci mise NATO hlídat vzdušný prostor pobaltských států; vzhledem k tomu, že NATO pozastavilo spolupráci s Ruskem;

---

¹ http://carnegieendowment.org/files/2010russia_military_doctrine.pdf

- S. vzhledem k tomu, že v důsledku politiky MMF a EU vzrostou k 1. květnu 2014 ceny plynu pro tuzemské spotřebitele o 50 % a jejich zvyšování má pokračovat až do roku 2018; vzhledem k tomu, že 1. července 2014 rovněž vzrostou ceny poskytovatelů ústředního vytápění o 40 %; vzhledem k tomu, že namísto jednání o řešení stávajících problémů s prováděním dohod mezi Ruskem a Ukrajinou obě strany dále vyostřují spor ohledně plynu, čímž prohlubují strach a emoce ukrajinského obyvatelstva;
- T. vzhledem k tomu, že prozatímní ukrajinský prezident podepsal politickou část dohody o přidružení s EU, aniž by tento krok předem konzultoval s ukrajinským lidem;
- U. vzhledem k tomu, že Komise schválila řadu konkrétních opatření krátkodobé a střednědobé pomoci Ukrajině, například uvolnění finanční pomoci ve výši nejméně 11 miliard EU v průběhu příštích několika let a ustavení podpůrné skupiny, která bude určovat a koordinovat technickou pomoc v zájmu stabilizace křehké finanční, hospodářské a politické situace na Ukrajině, za účelem naplánování a provedení reformu, které jsou podmínkou finanční pomoci;
- V. vzhledem k tomu, že USA, NATO a EU reagovaly tím, že pozastavily různé schůzky a mechanismy spolupráce a zavedly sankce; vzhledem k tomu, že Parlamentní shromáždění Rady Evropy přijalo usnesení o odejmutí hlasovacích práv 18členné delegaci Ruska do konce roku 2014, zbavilo Rusko práva účasti na misích pro sledování voleb a vyloučilo ruskou delegaci ze svých nejprestižnějších výborů;
1. vyjadřuje hluboké znepokojení nad politickým a vojenským konfliktem mezi EU a jejími členskými státy, USA a Ruskem; varuje, že nebude-li zahájen dialog orientovaný na výsledky, mohlo by to mít nebezpečné důsledky pro mír a bezpečnost v Evropě a ve světě;
  2. vyzývá Rusko a NATO, aby okamžitě zastavily spirálu vojenské eskalace a aby snížily vojenskou přítomnost v tomto regionu;
  3. je hluboce znepokojen zahájením takzvané „protiteroristické operace“ vůči protestujícím demonstrantům ve východních částech Ukrajiny; vyjadřuje hluboké politování nad ztrátami na životech následkem násilí v Luhansku; zdůrazňuje, že jednotu a územní celistvost země nelze zabezpečit silou, ale pouze konkrétními opatřeními, která rozptýlí obavy občanů; bere na vědomí oznámení o konání referenda o budoucí podobě Ukrajiny společně s volbou prezidenta dne 25. května 2014, avšak zastává názor, že tento časový rámec je příliš krátký, neboť taková otázka vyžaduje komplexní a důkladnou veřejnou debatu;
  4. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zničením fór pro dialog s Ruskem; poukazuje na to, že současnou krizi a rozdíly nelze překonat jinak než prostřednictvím jednání a dialogu; vyzývá všechny strany, aby ctily dosaženou dohodu o zahájení jednání;
  5. zdůrazňuje, že současná hluboká politická krize na Ukrajině nemůže být vyřešena zahraničními aktéry, vojenskými prostředky ani rozhodnutími vnitrostátních orgánů nebo institucí, nýbrž vyžaduje rozsáhlou vnitrostátní debatu o budoucnosti země; zdůrazňuje, že udržitelná řešení mohou nalézt pouze samotní občané Ukrajiny, kteří by měli rozhodnout bez vnějších zásahů o nezbytných politických a hospodářských

reformách, včetně reformy státních a ústavních struktur, o geopolitické orientaci země a o tom, k jakým mezinárodním dohodám a společenstvím by Ukrajina měla přistoupit;

6. vyzývá ukrajinské politiky a vlády Ruské federace, EU a USA, aby přispěli k vytvoření nového sociálního paktu mezi jednotlivými částmi země, který bude uznávat různorodost Ukrajiny jako vysoce pozitivní prvek ukrajinské identity, aby nepřispívali k prohlubování rozdílů a aby usilovali o územní celistvost a svrchovanost této země;
7. opakuje, že rozhodně podporuje územní celistvost a svrchovanost Ukrajiny; zdůrazňuje, že Ukrajinci mají shodný názor na nejdůležitější problémy Ukrajiny, kterými jsou korupce, hospodářská krize, nedůvěra v politiku a rozčarování z politického systému; vyjadřuje znepokojení nad tím, že vláda ani parlament se řešením těchto problémů nezabývá; se znepokojením sleduje, že tyto problémy zanedbávají i mezinárodní aktéři, kteří svou pomoc nepodmiňují jejich řešením, což vyvolává protesty;
8. vyjadřuje hluboké znepokojení nad politickou úlohou extremistických pravicových nacionalistů a xenofobních sil v ukrajinské politice; odsuzuje útoky na zástupce komunistické strany v ukrajinském parlamentu a jiných demokratických institucích a zničení památníků druhé světové války; ostře se ohrazuje proti tomu, že Komise, Rada a členské státy přehlížejí skutečnost, že hlavní aktéři současné vládnoucí politické scény zastupují nacionalistickou, xenofobní a neofašistickou ideologii, což je v rozporu se základními hodnotami EU, Listinou základních práv EU a Evropskou úmluvou o lidských právech;
9. je hluboce znepokojen šířením zbraní a střeliva v této zemi a neschopností orgánů zajistit bezpečnost občanů a právní stát; vyzývá ukrajinské orgány, aby zajistily předání všech nelegálních zbraní a střeliva ministerstvu vnitra a rozbití všech polovojenských útvarů;
10. vyjadřuje hluboké znepokojení nad důsledky politiky, o níž rozhodla nová vláda s ohledem na podmínky stanovené MMF a EU; odmítá, aby za neúspěšnou politiku bývalých vlád platil ukrajinský lid namísto zdanění ukrajinských oligarchů;
11. vyjadřuje hluboké znepokojení nad nestabilní politikou energetické bezpečnosti na Ukrajině a jejími dopady na občany; vyzývá Rusko a Ukrajinu, aby ve vzájemné spolupráci zajistily cenovou dostupnost energií pro všechny a aby přestaly využívat energetiku k politickým cílům;
12. vyjadřuje znepokojení nad tím, že prozatímní ukrajinský prezident podepsal dohodu o přidružení s EU; zastává názor, že k otázkám, které mají natolik hluboký dopad na budoucí vývoj země, by se měli občané vyslovovat v referendech, přinejmenším před jejich ratifikací; je přesvědčen, že rozhodnutí o otázkách prvořadého významu, jako je geopolitické směřování země, by měla být přijímána na základě co nejširšího politického konsensu mezi jednotlivými politickými silami v zemi a na základě rozsáhlých konzultací s obyvatelstvem;
13. podotýká, že oddělení politiky východního sousedství od rozvoje vztahů EU s Ruskem je přístup, který se neosvědčil; vyzývá EU, aby přepracovala politiku východního sousedství s cílem rozvíjet regionální spolupráci, z níž není vyloučena žádná země

a která není proti žádné zemi namířena; vyzývá ruského prezidenta, vládu a Dumu, aby se tohoto procesu proaktivně účastnili a projevíli odhodlání stát se součástí politiky dobrých sousedských vztahů;

14. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, parlamentu a vládě Ukrajiny, Parlamentnímu shromáždění Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Parlamentnímu shromáždění Rady Evropy.